

Nowe dane o chrząszczach wodnych (*Coleoptera*)
Poleskiego Parku Narodowego

New data about aquatic beetles (*Coleoptera*) of the Poleski National Park

MAGDALENA GUZ

Katedra Zoologii AR, ul. Akademicka 13, 20-934 Lublin;
e-mail:MagdusiaG79@interia.pl

ABSTRACT: The research conducted in the Poleski National Park in the year 2005 showed the presence of 47 aquatic beetle species belonging to 8 families. 8 beetle species new for the Poleski National Park were found as well as one species from Red List of IUCN, protected in Poland – *Graphoderus bilineatus*. Along with previous data from this area it makes 123 beetle species in total recorded from the Poleski National Park.

KEY WORDS: *Coleoptera*, aquatic beetles, national park, Polesie region, E Poland.

Utworzony w 1990 roku Poleski Park Narodowy położony jest w południowej części Polesia Zachodniego (RÓŻYCKI i in. 2002). Wraz z Równiną Łęczyńsko-Włodawską, na której znajduje się przeważająca część Parku, stanowi on centralny region Polesia Lubelskiego (KONDRACKI 1998). Obszar Parku leży w strefie działu wodnego II rzędu Wieprza i Bugu. Jego część zachodnia odwadniana jest przez Piwonię, a wschodnia przez Włodawkę (BARTOSZEWSKI, MICHALCZYK 1996).

Poleski Park Narodowy jest obszarem o przewadze ekosystemów wodnotorfowiskowych – charakteryzuje się obecnością licznych jezior, stawów, sadzawek, torfianek, zagłębień krasowych i cieków wodnych. Pomimo tak dużej liczby zbiorników wodnych, zasoby wodne Poleskiego Parku Narodowego są małe. Spowodowane jest to zarówno skomplikowanym systemem hy-

drogicznym, bardzo wrażliwym na wszelkie zaburzenia, jak też działalnością człowieka. Dlatego też znaczna część powierzchni Parku uległa osuszeniu – szczególnie widoczne i niekorzystne jest to na obszarze torfowisk.

W roku 2005 odbyły się dwa wyjazdy rozpoznawcze mające na celu uzupełnienie wcześniejszych doniesień o koleopterofaunie wodnej Parku (BUCZYŃSKI, PIOTROWSKI 2002), a także poszerzenia wiedzy o słabiej poznanych siedliskach. Próby pobierano za pomocą czerpaka hydrobiologicznego, oraz drągi ciągniętej w głębszych strefach badanych zbiorników.

Chrząższe łowiono na czternastu stanowiskach zlokalizowanych na terenie Poleskiego PN oraz na trzech stanowiskach w otulinie parku (oznaczone gwiazdką): Nowiny (staw Stujło), Pieszowola (staw Dziki), Zawadówka (eutroficzne jezioro Łukie), Jamniki (dystroficzne jezioro Moszne), Wola Wereszczyńska (dystroficzne jezioro Długie), Zawadówka (trwały zbiornik przy jez. Łukie), Nowiny (rzeka Mietiułka), Jamniki (torfianka przy jez. Moszne), Kulczyn (śródlęsna torfianka), Sosnowo (torfianka na Bagnie Bubnów), Sęków (zbiorniki rozlewiskowe na Bagnie Bubnów)*, Zastawie (rów)*, Sęków (rów)*.

Na badanych stanowiskach złowiono ogółem 185 osobników. Należały one do 47 gatunków reprezentujących 8 rodzin: *Gyrinidae* (1 gatunek), *Halipidae* (4), *Noteridae* (2), *Dytiscidae* (25), *Helophoridae* (2), *Hydrochidae* (1), *Hydrophilidae* (10), *Hydraenidae* (2). Na obszarze Parku zebrano 169 osobników, a w jego otulinie 16.

Najliczniej odławianymi gatunkami były: *Porhydrus lineatus* (FABR.), *Halipilus fluviatilis* AUBÉ, *Hyphydrus ovatus* (L.), *Hygrotus inaequalis* (FABR.), *H. decoratus* (GYLL.) i *Hydrochus carinatus* GERM. Do chrząszczy nowych dla fauny Parku i jego otuliny, niewykazanych przez BUCZYŃSKIEGO i PIOTROWSKIEGO (2002), należą: *Halipilus obliquus* (FABR.), *Hydroporus umbrosus* (GYLL.), *Suphrodytes dorsalis* (FABR.), *Helophorus granularis* (L.), *H. griseus* HERBST, *Anacaena lutescens* (STEPH.), *Cercyon sternalis* SHARP i *Limnebius parvulus* (HERBST). Stanowi to razem 123 gatunki chrząszczy wodnych wykazanych dotychczas w Poleskim Parku Narodowym.

W zebranych materiale odnotowano gatunek z Czerwonej Listy IUCN 2006 – *Graphoderus bilineatus* (HDEG.). Dotychczas gatunek ten był notowany z jez. Długiego (BUCZYŃSKI, PIOTROWSKI 2002), a dalsze badania obszaru Poleskiego PN mogą przynieść kolejne stanowiska jego występowania.

Wśród zebranych chrząszczy stwierdzono także gatunki charakterystyczne, związane z określonymi środowiskami (GALEWSKI, TRANDA 1978; GALEWSKI 1990). Były to: spotykane w torfiankach i na torfowiskach sfagnowych tyrfobionty i tyrfofile – *Hydroporus angustatus* STURM, *H. umbrosus*, *Laccophilus pecilus* GERM. et KAUF. oraz torfowiskowy, detrytusożerny ga-

tunek – *Anacaena lutescens*, ponadto gatunki jeziorno-stawowe – *Porhydrus lineatus*, *Haliplus flavicollis* STURM, *Gyrinus marinus* GYLL., oraz drobno-zbiornikowe – detrytusofilny *Noterus crassicornis* (O. F. MÜLL.) i fitofilny *Hyphydrus ovatus*. Do gatunków o szerokiej tolerancji środowiskowej zaliczono m.in.: *Enochrus testaceus* (FABR.), *Anacaena limbata* (FABR.) i *Dytiscus marginalis* L.

Duża liczba dotychczas stwierdzonych gatunków wodnych *Coleoptera* wskazuje na bogatą faunę tych owadów na terenie Poleskiego PN. Przedstawione wyniki należy traktować jako wstępne, ze względu na krótki okres badań terenowych. Kontynuacja badań na tym obszarze umożliwi z pewnością wykazanie z Parku dalszych gatunków.

SUMMARY

The aim of the studies on aquatic beetle fauna of the Poleski National Park conducted in 2005 was to complete and expand the knowledge on coleopterofauna of this area. 185 individuals belonging to 47 species and representing 8 families were collected at 14 study sites. The most numerous was the family *Dytiscidae* – 25 species. 8 beetle species are new to the fauna of the park: *Haliplus obliquus* (FABR.), *Hydroporus umbrosus* (GYLL.), *Suphrodytes dorsalis* (FABR.), *Helophorus granularis* (L.), *H. griseus* HERBST, *Anacaena lutescens* (STEPH.), *Cercyon sternalis* SHARP and *Limnebius parvulus* (HERBST). Together with the species given in the paper by BUCZYŃSKI and PIOTROWSKI (2002) it makes 123 species of *Coleoptera* that have been found in the park so far.

During the studies the new site of occurrence of *Graphoderus bilineatus* (HDEG.), the species from the IUCN List (2006) was found. So far this species has been known from Lake Długie (BUCZYŃSKI, PIOTROWSKI 2002).

A high number of beetle species that have been collected so far shows the richness of these insects in the park. The studies presented in the paper are of initial character and their continuation will probably result in the discovering of new species.

PIŚMIENNICTWO

- BARTOSZEWSKI S., MICHALCZYK Z. 1996: Dynamika wód Poleskiego Parku Narodowego. [W:] RADWAN S. (red.): Funkcjonowanie ekosystemów wodno-błotnych w obszarach chronionych Polesia. Wyd. UMCS, Lublin: 17-21.
- BUCZYŃSKI P., PIOTROWSKI W. 2002: Materiały do poznania chrząszczy wodnych (*Coleoptera*) Poleskiego Parku Narodowego. Parki nar. Rez. Przyr., **21** (2): 185-194.
- GALEWSKI K. 1990: Chrząszcze (*Coleoptera*), Rodzina: Kałużnicowate (*Hydrophilidae*). Fauna słodkow. Pol., Warszawa, **10A**: 1-261.
- GALEWSKI K., TRANDA E. 1978: Chrząszcze (*Coleoptera*), Rodziny Pływakowate (*Dytiscidae*), Flisakowate (*Haliplidae*), Mokrzelicowate (*Hygrobiidae*), Krętakowate (*Gyrinidae*). Fauna słodkow. Pol., Warszawa-Poznań, **10**: 1-396.

- KONDRACKI J. 1998: Geografia regionalna Polski. Wyd. Naukowe PWN, Warszawa. 441 ss.
- RÓŻYCKI A., PIOTROWSKI W., IWANIUK A. 2002: Poleski Park Narodowy. Wyd. MULTICO Oficyna Wydawnicza, Warszawa. 96 ss.
- The IUCN Red List of Threatened Species 2006. Internet: <http://www.iucnredlist.org/>